

в міжнародному та полікультурному середовищі в самій Фінляндії та за її межами.

Таким чином, аналіз іншомовної підготовки студентів-юристів у шведських та фінських університетах дозволив виявити такі її особливості: 1) для розглянутих університетів характерно, починаючи вже з першого циклу вищої освіти, викладання деяких юридичних дисциплін англійською мовою; 2) у всіх описаних університетах функціонують англійськомовні магістерські програми з різних галузей права. Крім того, в аспірантурі вказаних університетів дозволяється написання та захист наукових робіт англійською мовою. У деяких навчальних закладах для участі в англійськомовних програмах вимагаються сертифікати про рівень володіння цією мовою.

Список використаних джерел

1. Нітенко О. В. Іншомовні компетентності фахівців права: європейський досвід та українські реалії / О. В. Нітенко // Вища освіта України. Темат. вип. «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу». К.: Ін. вищ. освіти НАПН України, 2013. –С. 196-200.

2. Courses and programmes URL: <http://www.jurinst.su.se/english/education/courses-and-programmes/master-s-level>.

3. University of Eastern Finland. URL: <http://www.uef.fi/en>

Кушевська Наталя Миколаївна,
старший викладач кафедри іноземних
мов Факультету права та міжнародних
відносин Київського університету
імені Бориса Грінченка

TEEN COURT PROGRAM – ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНА ПРОГРАМА ДЛЯ СТУДЕНТІВ ПРАВНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У МЕЖАХ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

У багатьох країнах світу (США, Великобританії, Бельгії, Франції, Німеччині, Японії), на відміну від України, судочинство у справах про злочини неповнолітніх здійснюється спеціалізованими судами різних модифікацій.

Ювенальна юстиція – це система захисту прав і законних інтересів неповнолітніх, яка об'єднує навколо спеціалізованого суду у справах неповнолітніх соціальні служби (органи і установи державної системи профілактики бездоглядності та

правопорушень неповнолітніх), громадські організації. У ювенальній юстиції акценти в роботі з неповнолітніми правопорушниками переносяться з карального і репресивного на виховний і реабілітаційний. При цьому пріоритет таких заходів забезпечується судом у взаємодії з соціальними службами. Міжнародна правова практика передбачає мобілізацію всіх можливих державних і суспільних ресурсів, щоб забезпечити справедливе і гуманне поводження з підлітком, конфліктуєчим з законом.

Слухаючи справи дітей – правопорушників, ювенальний суд розглядає дитину не як об'єкт для репресій, а як суб'єкт для перевиховання [1].

Система ювенальної юстиції вирішує проблему конкретної дитини в конкретній життєвій ситуації, що в кінцевому підсумку дозволяє вирішувати проблеми дітей взагалі. Судове рішення спеціалізованого ювенального суду, розглянутого у спеціалізованому судовому засіданні стає підставою для виконання вироку, що враховує суспільну значимість виховання дитини та її подальшої долі.

В Україні не існують спеціалізовані суди у справах неповнолітніх, але створення цих судів передбачено Концепцією судово-правової реформи, схваленою постановою Верховної Ради України 28 квітня 1992 р. [4].

На противагу ще не існуючим судам у справах неповнолітніх є чудова нагода розширити тематику роботи юридичної клініки, створивши так звані «Teen Courts». Teen Court (Суд для підлітків) – це «суд однолітків», для неповнолітніх правопорушників, які вперше вчинили проступок чи неправомірне діяння. Одночасно «Teen Court Program» – це освітня програма. Підлітки-добровольці та студенти правничих спеціальностей разом із суддею та викладачами, юристами-волонтерами, проводять судові слухання у справах неповнолітніх у формі рольової гри [2].

Застосування такого заходу як «Teen Court» - це можливість для підлітків уникнути офіційної судової системи, і все ж таки нести відповідальність за скоєні правопорушення. На слуханнях обвинувачені неповнолітні правопорушники мають можливість випробувати іншу сторону процесу, беручи участь у «Teen Court» у якості присяжних та приймати рішення щодо винуватості інших підлітків. При цьому підлітки-волонтери та студенти мають унікальну можливість побачити внутрішню роботу судового засідання.

У судовому засіданні за версією «Teen Court» відповідачами є неповнолітні, які уперше скоїли незначне правопорушення, що погодились на виконання наступних вимог:

- відповідачі повинні визнати свою вину, добровільно погодитися співпрацювати з програмою;

- направлення на розгляд справи у такому суді приймаються від шкіл, державних адвокатів, місцевих правоохоронних органів або судді;

- підсудний зустрічається зі своїм адвокатом-підлітком або студентом правничих спеціальностей перед слуханням, щоб обговорити справу та надати відповідну інформацію для свого захисту;

- відповідач та батьки беруть участь у судовому засіданні, в якому дитина даватиме свідчення (разом з іншими свідками) і їй буде призначено покарання за скоєне правопорушення однолітком або студентом правничої спеціальності.

Суду присяжних (зі складу однолітків) надаються вказівки щодо покарання за їх рішенням, які включають мінімальні та максимальні вимоги до покарання. Такими покараннями можуть бути:

- громадські роботи;

- листи із вибаченнями до жертв;

- дослідницькі проекти / есе;

- екскурсії до виправних установ;

- присутність на судових засіданнях інших неповнолітніх правопорушників;

- громадська діяльність;

- запровадження комендантської години для порушника.

Дослідження науковців вказують, що підлітки, які пройшли процедуру освітньої програми «Teen Court», набагато рідше повторюють правопорушення, ніж підлітки, засуджені за традиційним судовим процесом [3].

Крім того, судовий процес є чудовим полігоном для навчання та розвитку аналітичних та словесних навичок студентів-волонтерів, які його проводять. Для юридичних закладів освіти це є основою практико-орієнтованого навчання.

Практико-орієнтований підхід – це метод викладання і навчання, що дозволяє студентам поєднувати навчання у вищому навчальному закладі з практичною роботою. На практичних заняттях з англійської мови студенти юридичних спеціальностей можуть ознайомитися з роботою «Teen Court Program» та застосовувати у рольовій грі отримані знання.

Отже, вивчення іноземної мови допомагає студентам правничих спеціальностей отримувати знання з досвіду роботи судової системи різних країн та впроваджувати набуті навички у розвиток національної судової системи.

Список використаних джерел

1. Tracy Godwin, National Youth Court Guidelines, Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention, Department of Justice (2000), at vi.

2. M.E. Fisher, Training of youth court volunteers, IN SESSION, National Youth Court Center (2001).

3. Creating a Youth Court in Your Community: The California Model Placer County Peer Court (June 2004).

4. Концепція судово-правової реформи в Україні. Про Концепцію судово-правової реформи в Україні: Постанова Верховної Ради України від 28 квітня 1992 року // (*Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1992, N 30, ст.4.

Lemeshko Olha,

Deputy Head of the Foreign languages
Department of Bohdan Khmelnytskyi
National Academy of the State Border
Guard Service of Ukraine, PhD in
Pedagogics, Associate Professor

DEVELOPMENT OF THE LAW BACHELORS' COMMUNICATIVE LANGUAGE ABILITY

According to the Educational program of the first (bachelor's) level of higher education in Specialty 081 «Law» the main purpose is to provide education on the first (Bachelor's) level of higher education in field 08 “Law” in specialty 081 «Law», which provides employment in the State Border Guard Service of Ukraine at the positions of tactical level officers who are competent in the implementation of law enforcement functions in the management of the border guard units. The main focus of the educational program is on forming the ability to perform service activities of the unit for working with foreigners and administrative proceedings, of the district inspectors of the border guard service, of the operational and search unit.

Teaching and training is conducted by problem-based and context training, activity and competency-oriented technologies, practical implementation of educational and applied tasks, practical training and daily activities.